

Effectiviteit van gedragstherapeutische interventies voor kinderen en adolescenten met ADHD (symptomen)

Saskia van der Oord (KU Leuven)

Barbara van den Hoofdakker (Accare Child Study Center/RUG)

Conflicts of interest

Saskia van der Oord

- declares an honorarium and reimbursement for travel expenses from MEDICE for a lecture on nonpharmacological treatment of ADHD;
- is and has been involved in the development and evaluation of several cognitive behavioral interventions (e.g. SIESTA/Zelf Plannen), without financial interests;
- has been an advisor of the Dutch ADHD guideline and practice groups and is member of the Belgian ADHD higher health council group on ADHD; an advisory committee for the Belgian minister of Health

Barbara van den Hoofdakker

- receives royalties as one of the editors of “Sociaal Onhandig” (published by Van Gorcum, The Netherlands), a book for parents that can be used in parent training;
- is and has been involved in the development and evaluation of several behavioral interventions, without financial interests;
- is and has been a member of national and international ADHD guideline and practice groups and an advisor of the Dutch Knowledge Centre for Child and Adolescent Psychiatry.

Inhoud symposium

❖ Marijn Nijboer en Roos van Doornik (Accare Child Study Center/Rijksuniversiteit Groningen)

Kortdurende gedragstherapeutische oudertraining voor ouders van kinderen met ADHD kenmerken: een pilotstudie

❖ Constantina Psyllou (Accare Child Study Center/Rijksuniversiteit Groningen)

Heterogeneity in Pathways Leading to Benefits of Behavioral Parent Training for Children with ADHD: An Individual Participant Meta-analysis

❖ Lena Keuppens (KU Leuven)

Resultaten van een CGT-slaapinterventie voor adolescenten met ADHD en slaapproblemen

❖ Kim Wolters (Accare Child Study Center/Rijksuniversiteit Groningen)

De ontwikkeling en de effectiviteit van CGT om jongeren binnen het voortgezet onderwijs te ondersteunen met het plannen van hun schoolse taken

❖ Patty Leijten (Universiteit van Amsterdam)

Hoe effectief zijn interventies voor ADHD (symptomen) in de praktijk? Wat is belangrijk voor effectiviteit van interventies?

Kortdurende oudertraining bij kinderen met ADHD-kenmerken: een pilotstudie

Marijn Nijboer, GIOS & promovenda
Roos van Doornik, promovenda

accare

Disclosure/belangen sprekers

Wel/Geen belangenverstrengeling

Geen (potentiële) belangenverstrengeling

Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties¹

- Sponsoring of onderzoeksgeld²
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding³
- Aandeelhouder⁴
- Andere relatie, namelijk ...⁵

Accare

- ZonMw PAINT-P GGZ trial (2022-2026), ZonMw PAINT-M study (2024-2026)
- N.v.t.
- N.v.t.
- N.v.t.

Waarom deze pilotstudie?

relevantie

Gedragstherapeutische
oudertraining is effectief in
het verminderen van
gedragsproblemen bij
kinderen

Huidige oudertrainingen
zijn niet altijd goed
toegankelijk voor ouders

25% van ouders start niet,
26% van gestarte ouders
haakt af

(Chacko et al., 2016)

Wat hebben we onderzocht?

1

Veranderingen in
gedragsproblemen
bij kinderen

2a

Haalbaarheid en
tevredenheid voor
de klinische praktijk

2b

Haalbaarheid voor
vervolgstudies

Hoe ziet de training eruit?

Sessie 1

2 uur

1^e probleemgedrag in situatie kiezen

Psycho-educatie & SGG-schema

Functieanalyse & doelgedrag bepalen

Plan van aanpak: antecedente technieken & prijzen

Rollenspel

Sessie 2

2 uur

2^e probleemgedrag in situatie kiezen

Psycho-educatie & SGG-schema

Functieanalyse & doelgedrag bepalen

Plan van aanpak: antecedente & consequente technieken

Rollenspel

Sessie 3

1 uur

Boostersessie: evaluatie & volhouden vaardigheden

Plannen van aanpak evalueren en zo nodig aanpassen

Voornemens en valkuilen formuleren

Technieken toepassen op ander probleemgedrag

Hoe hebben we de training onderzocht?

sample

28 ouders van kinderen
(4-12 jaar) met ADHD-
kenmerken en
gedragsproblemen

design

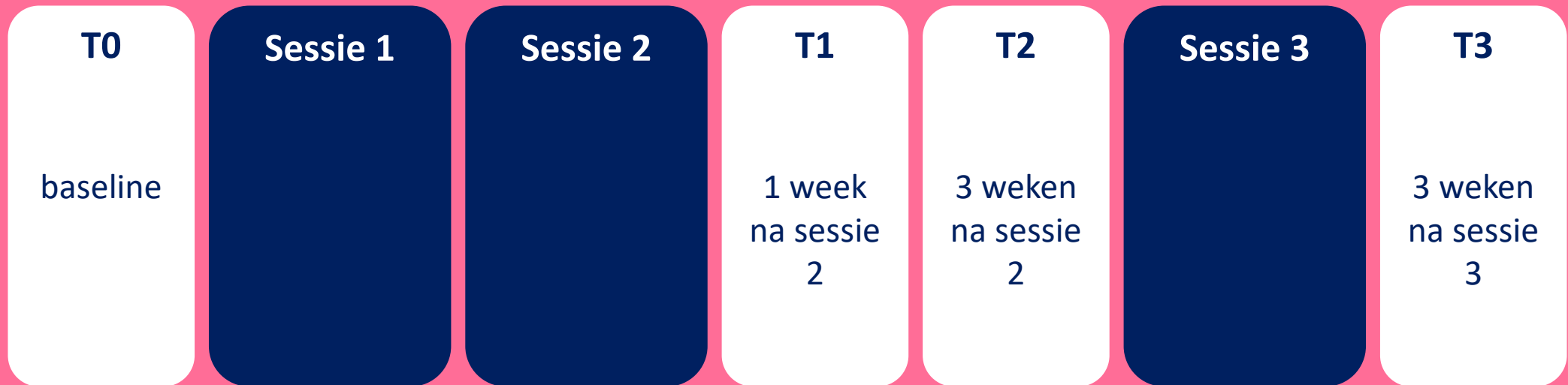
Niet-gerandomiseerde
pilotstudie

Interventiegroep ($N = 28$)
en historische
controlegroep ($N = 30$)

(Hornstra et al., 2021)

Hoe hebben we de training onderzocht?

procedure

Tijd

Wat hebben we gemeten?

1

Veranderingen in
gedragsproblemen
bij kinderen

Dagelijkse metingen
van vier door ouders
geselecteerde
probleemgedragingen
& vragenlijsten
(multilevel analyses)

2a

Haalbaarheid en
tevredenheid voor
de klinische praktijk

Training drop-out,
tevredenheid van
ouders en therapeuten

2b

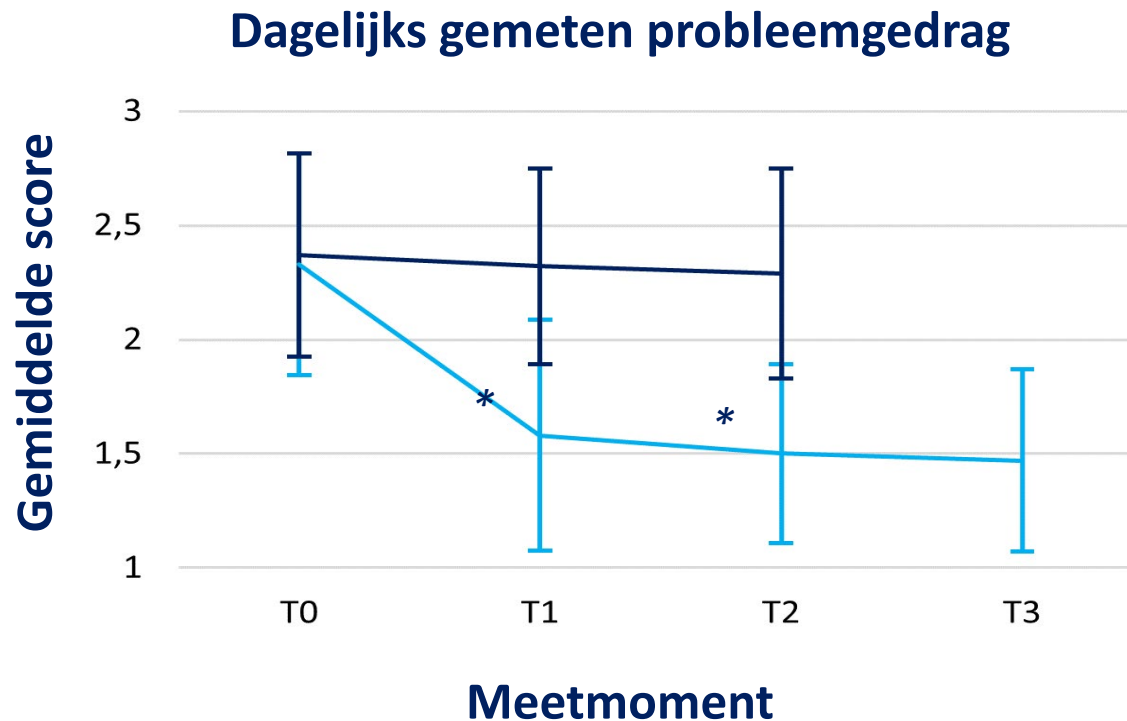
Haalbaarheid voor
vervolgstudies

Studie drop-out,
respons op metingen,
behandelintegriteit,
aanvaardbaarheid van
metingen (ouders)

Wat hebben we gevonden?

1

Veranderingen in gedragsproblemen bij kinderen

$*p < .001$,
vergelijking op
meetmoment
tussen groepen

Wat hebben we gevonden?

2a

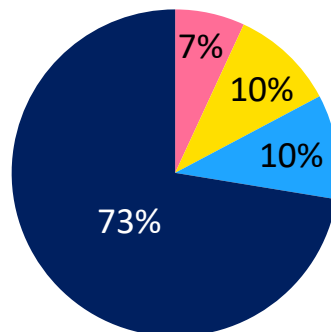
Haalbaarheid en tevredenheid voor de klinische praktijk

Training
drop-out

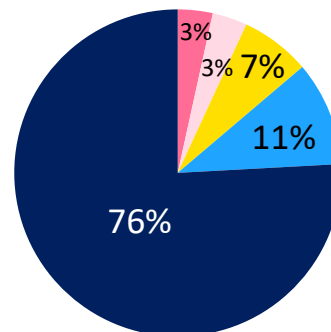
14%

Ouders

Ik zou deze
oudertraining
aanraden aan
andere ouders

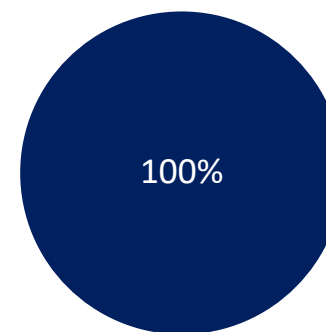

Mijn algemene
indruk van de
oudertraining is
positief

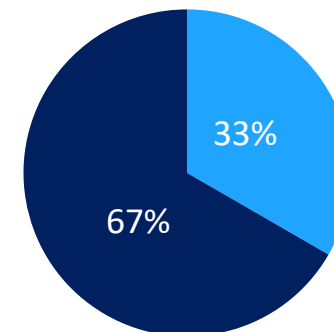

Therapeuten

Ik zou deze
oudertraining
aanraden aan
andere
behandelaren

Het geven van de
oudertraining was
goed te combineren
met mijn andere
werkzaamheden

- Eens
- Een beetje eens
- Niet eens, niet oneens
- Een beetje oneens
- Oneens

Wat hebben we gevonden?

2b

Haalbaarheid voor vervolgstudies

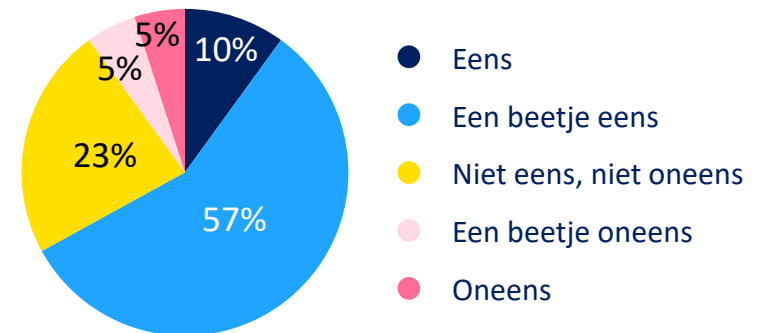
Studie
drop-out
11%

Respons op
metingen
82-100%

Behandel-
integriteit
97%

Ouders

De metingen waren
goed te doen

Wat kunnen we concluderen?

1

Veranderingen in
gedragsproblemen
bij kinderen

Verbeteringen in
dagelijks gemeten
probleemgedrag waren
vergelijkbaar met de
effecten van langere
programma's

2

Haalbaarheid en
tevredenheid voor
de klinische praktijk

Ouders en therapeuten
zijn positief over de
kortdurende
oudertraining

3

Haalbaarheid voor
vervolgstudies

Het nieuwe
behandelprotocol en de
studieprocedures zijn
haalbaar

Wat betekent dit voor de praktijk?

klinische praktijk

Kortere behandeling kan de toegankelijkheid van oudertraining verbeteren

Mogelijk van grote meerwaarde voor de klinische praktijk

vervolgonderzoek

Multicenter gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek naar de effectiviteit in de klinische praktijk (PAINT-P bij de GGZ, POH, wijkteams)

Meer weten?

www.paint-studies.nl
www.adhdendrukgedrag.nl

m.nijboer@accare.nl
r.van.doornik@accare.nl

Bronnen

Chacko, A., Jensen, S. A., Lowry, L. S., Cornwell, M., Chimklis, A., Chan, E., Lee, D., & Pulgarin, B. (2016). Engagement in behavioural parent training: Review of the literature and implications for practice. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 19(3), 204–215. <https://doi.org/10.1007/s10567-016-0205-2>

Hornstra, R., van der Oord, S., Staff, A. I., Hoekstra, P. J., Oosterlaan, J., van der Veen-Mulders, L., Luman, M., & van den Hoofdakker, B. J. (2021). Which Techniques Work in Behavioural Parent Training for Children with ADHD? A Randomized Controlled Microtrial. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 50(6), 888–903. <https://doi.org/10.1080/15374416.2021.1955368>